

09-12-2024

Ankommit - Registraturen
Saapunut - Kirjaamo

Muistutus Pohjanmaan Hyvinvointialueelle Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluista

Kuntouttavan työtoiminnan palveluesimies Kirsi Jormanainen lähetti 26.8.24 sähköpostiviestin, jossa todettiin seuraavasti: ” Kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelubudjetin ylityksestä johtuen Aikuissosiaalityön johtoryhmä on päättänyt 23.8.2024 seuraavaa: uusia asiakkaita ei ohjata Kuntouttavan työtoiminnan ostopalveluun 2 ja 3 toistaiseksi (todennäköisesti 31.12.2024 asti). Päätös astuu voimaan välittömästi. Jo palveluissa oleville asiakkaille tästä ei seuraa muutosta, jatkopäätökset voidaan tehdä normaalisti.”

Me palveluntuottajayhdistykset otimme oheisen viestin tyrmistyneinä vastaan. Viestissä viitataan ostopalvelubudjetin ylittämiseen kuluvan vuoden aikana. Toteamme, että budjetin ylittyminen ei liene mahdollista, koska asiakkaita ei ole osoitettu ostopalveluihin annetun ennakkotiedon mukaisesti. Yhdistysten näkemyksen mukaan vuoden 2023 aikana yhdistyksille annettiin tieto siitä, että kuntouttavan työtoiminnan asiakkaiden määrä on kasvussa ja palveluntuottajia tarvitaan lisää jo olemassa olevien lisäksi, jotta palveluntarve saadaan katettua. Hyvinvointialueen budjetin mukaisesti rahaa oli varattu ko. toiminnalle 700 000 € jakaantuen kilpailutuksen mukaisesti kahdelle kaudelle. Yhdistysten näkemysten mukaan budjetin ylitys ei liene mahdollista 1.7.-25.8.24 välisenä aikana, koska ostopalveluita ei ole ostettu ennalta arvioitua määrää.

Palveluesimies Jormanaisen lähettämässä viestissä todetaan, että asiakkaita ei ohjata 2 ja 3 palvelulle toistaiseksi (todennäköisesti 31.12.24 asti.) Miten yleishyödyllinen yhdistys voi varautua tähän, että palveluiden ostaminen on katkaistu toistaiseksi? Miksi Ostopalvelusopimusta ei selkeästi irtisanota vaan Hyvinvointialue jättää yhdistykset epävarmaan tilanteeseen ennalta määräämättömäksi ajaksi?

Yhdistykset myös kritisoivat koko kilpailutukseen liittyvää prosessia. Yhteisesti yhdistykset ovat todenneet, että Hyvinvointialueen työntekijät ovat olleet aktiivisesti yhteydessä palveluntuottajiin ja pyytäneet sekä kannustaneet yhdistyksiä osallistumaan kilpailutukseen kuntouttavan työtoiminnan järjestämisestä. Yhdistykset toteavat, että kaikki ovat saaneet saman tiedon; asiakkaita on paljon ja palveluntarve on merkittävä. Asiaa puoltaa myös se, että kilpailu avattiin uudelleen keväällä 2024; Niemi Anne, työllistymisen tuen koordinaattori; ” Perusteluna tälle aikataululle on se, että osa pienistä yhdistyksistä jäi pois edeltävällä kerralla ja haluamme tarjota heille uuden mahdollisuuden tulla mukaan.”

Yhdistykset korostavat, että Kuntouttavan työtoiminnan palvelu on lakisääteinen palvelu, johon asiakkaalla on oikeus. Samoin yhdistykset tuovat esille sen, että Kuntouttavan työtoiminnan ostopalvelun ostojen lakkauttaminen uusien asiakkuuksien kohdalla ei ole ollut mukana Hyvinvointialueen TULSOTE listalla. Kuntouttavan työtoiminnan uusien ostojen lakkauttaminen kohdistuu kaikista heikoimmassa asemassa olevien henkilöiden elämään heikentäen sitä entisestään.

Yhdistykset ovat tiedustelleet Aikuissosiaalityön johtoryhmän päätöstä ostopalvelusopimuksen ostojen lakkauttamista, mutta sitä ei ole pyynnöstä huolimatta saatu.

Yhdistykset tuovat myös esille sen, että yhdistyksillä ei ole ollut tosiasiallista mahdollisuutta vaikuttaa sopimusten sisältöön vaan ne ovat olleet yksipuolisesti tehtyjä ja niiden ehdot ovat olleet kohtuuttomia yhdistystoimijoita kohtaan. Luottaen yhteistyöhön ja kumppanuuteen yhdistykset ovat allekirjoittaneet sopimukset, jotka ovat sittemmin havainneet erittäin epäoikeudenmukaisesti kirjoitetuiksi esim. sairauspoissaolojen maksuttomuus, vaatimus asiakasjärjestelmän hankkimisesta, sosiaalityöntekijät eivät ohjaa asiakkaita palveluihin 2 ja 3; ”koska sosiaalityöntekijät eivät tunnista prosessia” (Ostopalvelu 2-3 palveluntuottajat: infotilaisuus 19.06.024.) Hyvinvointialue edellyttää palveluntuottajalta sitoumuksia, mutta ei tilaajana itse sitoudu palvelun toteuttamiseen.

Yhdistykset ovat erityisesti huolissaan myös siitä, asiasta ei ole järjestetty tiedotustilaisuutta palveluntuottajille, Hyvinvointialueen henkilökunnalle tai kuntouttavan työtoiminnan asiakkaille. Palveluntuottajat ovat saaneet tiedon, että asiakkaita ei tule informoida asiasta. Tätä hieman mietimme, onko tämä lain kirjaimen mukaista, että asiakkaat eivät saa lakisääteistä palvelua ja heille ei saa tiedottaa asiasta? Koemme, että kohderyhmälle asiasta tiedottaminen olisi julkisuusperiaatteen mukaista.

Yhdistysten huolenaiheet koottuna:

1. Sopimusten uusiminen kaikkia osapuolia kuullen pitäen sisällään aidon markkinavuorokeskustelun tuottajien ja tilaajan kanssa.
2. Mahdollisuus vaikuttaa sopimusten sisältöön.
3. Sitovat palveluiden ostot vuoden 2025 aikana.
4. Tiedotuksen avoimuus kaikille osapuolille.
5. Päätösten perustelut kirjallisena saatavilla.

Lopuksi mainittakoon, että yhdistykset tekevät mielellään jatkossakin yhteistyötä heikoimmassa asemassa olevien ihmisten palveluiden turvaamiseksi, mutta siten, että yhdistysten oma talous on turvattu. Yhdistykset tekevät työtä ainoastaan asiakkaiden hyväksi, oman ideologiansa mukaisesti, eivät lisätäkseen yhdistyksen taloudellista tuottoa. Kuntouttavan työtoiminnan lakkauttaminen tai merkittävä supistaminen todennäköisesti aiheuttaa laajemman vaikutuksen koko alueen työllistämistoiminnalle.

Yhdistykset saattavat esittää omia korvausvaatimuksiaan virheellisten tietojen antamisen vuoksi.

Vaasa 10.9.2024

Harry Swanljung

Puheenjohtaja, Vaasan Setlementti Ry

Kirsi Ikkäheimonen

Toiminnanjohtaja, Vaasan Setlementti Ry

Maarit Rintamäki

Toimialapäällikkö, SPR

Soile Suominen

Toiminnanjohtaja, Bestis Ry

Johanna Yliviitala

Toiminnanjohtaja, Mielle Ry

Sania Lönnroos

Hallituksen jäsen, Bestis Ry